

«ن و التعلیم و الطیر و الطیرون» (ص ۲۰۴-۲۰۵)

شيوه نامه اعطای جایزه کتاب سال دانشگاه الزهرا (س)

الزهرا (س)
دانشگاه

مقدمه

این شیوه نامه با عنایت به آیین نامه تشویق پدیدآورندگان کتاب، مصوب هیئت امنای مورخ ۹۷/۰۵/۰۸ دانشگاه و به منظور ارتقای کمی و کیفی کتب اعضای هیئت علمی، تشویق آن‌ها به امر پژوهش، تألیف و خلق آثار ارزشمند و ماندگار تدوین شده است.

ماده (۱) اختصارات

دانشگاه: منظور دانشگاه الزهرا (س) است.
معاونت: منظور معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه است.
شیوه نامه: منظور، شیوه نامه جایزه کتاب سال دانشگاه است.
اثر: هرگونه تألیف، تصنیف، تصحیح متون و ترجمه در این شیوه نامه، اثر نامیده می شود.

ماده (۲) اهداف

- تقویت انگیزه اعضای هیئت علمی به خلق آثار غنی و ماندگار؛
- ارتقای کمی و کیفی آثار تألیفی و ترجمه ای اعضای هیئت علمی با هدف گذاری بر مخاطبان دانشجوی و دانش پژوه؛
- تغییر رویکرد اعضای هیئت علمی به نشر آثار غنی در انتشارات معتبر و به ویژه انتشارات دانشگاه؛
- افزایش کمی و کیفی ترجمه و تولید آثار تخصصی با کیفیت و معتبر با نگاهی به کاربرد اثر در حوزه علم و فناوری.

ماده (۳) تعاریف

۱-۳: **محدوده نشر:** کتب منتشر شده توسط انتشارات معتبر در چرخه داوری و ارزیابی قرار می گیرند.
۲-۳: **حوزه نشر اثر:** هرگونه کتاب تألیفی، تصنیفی، تصحیح (احیای متون) یا ترجمه ای که با توجه به حوزه تخصصی عضو هیئت علمی، با عنایت به سرفصل های مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با هدف ارتقای آموزش دانشجویان و یا به عنوان کتب مرجع با هدف کمک به امر پژوهش دانش پژوهان خلق و تولید می شود.
۳-۳: **پدیدآور(ان):** منظور اعضای هیئت علمی شاغل و بازنشسته دانشگاه است که اثر آن‌ها در انتشارات معتبر موسسات آموزشی-پژوهشی منتشر شده و یا اعضای هیئت علمی سایر دانشگاه‌ها که اثر آن‌ها در انتشارات دانشگاه به چاپ رسیده است.
۴-۳: **تألیف^۱:** مطالب یا داده‌هایی هدفمند و منسجم است که براساس تحلیل جدید و یا ترکیب مبتکرانه ساماندهی می شود و معمولاً توأم با نقد است.

۱. شیوه نامه حاضر با اقتباس از آیین نامه انتخاب کتاب برتر دانشگاه تربیت مدرس، جایزه کتاب سال کشور و انتخاب آثار پژوهشی برتر دفاع مقدس تنظیم شده است.

۲. آیین نامه ارتقا مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۹۵/۰۸/۲۶

۳-۵: **تصنیف**^۲: مجموعه‌ای است که پیام اصلی آن متمرکز بر دیدگاه‌ها و نوآوری‌های علمی صاحب اثر و همراه با تحلیل یا نقد دیدگاه‌های دیگران در یک موضوع مشخص است، تدوین مجموعه‌ای که حداقل ۲۰ درصد آن را دیدگاه‌های جدید و نوآوری‌های علمی صاحب(ان) اثر تشکیل می‌دهد، هر چند که آن مطالب را پیش از آن، در مقالات خود منتشر کرده باشد.

۳-۶: **تصحیح (احیای متون)**^۲: عبارتست از: معرفی نسخه‌ بدل‌های موجود در جهان، تشخیص صحیح‌ترین و نزدیک‌ترین نسخه به زمان حیات مولف، ارائه روش تحقیق، شرح و توضیح مستندات متن، ذکر مأخذ و منابع مورد استفاده با استناد به شواهد و کتاب‌شناسی آن، تکمیل نقایص چه در عبارت و چه در محتوا و داوری در بهترین برداشت و نظایر آن. (رشته تخصصی مصحح باید با موضوع کتاب منطبق باشد)

۳-۷: **ترجمه**: برگردان صحیح و دقیق کتاب از زبان‌های اصلی (انگلیسی، عربی، فرانسه و ...) به زبان فارسی با رعایت اصول و قواعد نگارش فارسی و حفظ عناصر فرهنگی موجود در اصل کتاب است.

۳-۸: **جایزه کتاب سال دانشگاه**: جایزه‌ای است که به‌طور سالانه (سال تحصیلی) مقارن با برگزاری مراسم هفته پژوهش به آثار برگزیده اعضای هیئت علمی دانشگاه که حائز شرایط مندرج در این شیوه‌نامه هستند در دو حوزه علوم انسانی-هنر و علوم پایه-فنی، به عنوان کتاب سال دانشگاه تعلق می‌گیرد که البته به فراخور کمیت و کیفیت کتب وارد شده به چرخه ارزیابی، تعداد معرفی شده در هر حوزه می‌تواند متغیر باشد.

ماده ۴: فرایند ارزیابی و هیئت ارزیابان

کتاب در سه مرحله مورد ارزیابی قرار می‌گیرد:

گام اول: ارزیابی و پالایش اولیه توسط کارگروه تخصصی شورای کتاب (کارگروه تخصصی آیین‌نامه گزنت)
گام دوم: ارزیابی توسط سه عضو هیئت علمی متخصص و نیز استفاده از نظر مشورتی کمیته جایزه کتاب سال؛

تبصره ۱: در صورت تشخیص هیئت ارزیابان کتاب سال دانشگاه، اثر، قابل ارسال به داوری تخصصی خارج از دانشگاه است.

گام سوم: انتخاب کتاب سال توسط کمیته جایزه کتاب سال دانشگاه با اعضای زیر انجام می‌شود:

- ۱- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (رئیس کمیته)؛
- ۲- مدیر امور پژوهشی دانشگاه؛
- ۳- رئیس اداره نشریات و تألیفات علمی (دبیر کمیته)؛
- ۴- سه عضو صاحب‌نظر در حوزه نشر با عنایت به حوزه‌های مورد ارزیابی و موضوع کتاب، منتخب شورای انتشارات دانشگاه.

ماده ۵: معیارهای انتخاب کتاب سال دانشگاه

۵-۱: کلیه آثار تعریف شده در این شیوه‌نامه که در انتشارات معتبر مؤسسات آموزشی و پژوهشی دارای فرایند داوری علمی به طبع رسیده‌اند، می‌توانند وارد چرخه ارزیابی شوند.

۵-۲: مطابق با شیوه‌نامه تشویق پدیدآورندگان، کلیه آثار چاپ شده در انتشارات دانشگاه از امتیاز ویژه‌ای در ارزیابی برخوردارند.

۳-۵: آثار تألیفی و تصنیفی در بخش استانداردهای محتوایی و شکلی به شرح جدول زیر امتیازدهی می‌شوند.

امتیاز	استانداردهای شکلی	امتیاز	استانداردهای محتوایی
۳	۱. مناسب بودن فهرست تنظیم موضوعی اثر	۸	۱. میزان تأثیر کتاب در رفع نیاز علمی-فناوری کشور
۳	۲. سازگاری با اصول نگارش منطبق بر موازین، علمی، فنی و ادبی	۶	۲. نوع کتاب اعم از مرجع، درسی و کمک‌درسی (میزان تطبیق با سرفصل دروس دانشگاه)
۱.۵	۳. طبقه‌بندی مناسب مطالب کتاب	۹	۳. ناشر معتبر در سطوح مختلف که بالاترین امتیاز به کتاب منتشرشده نشر دانشگاه الزهراء (س) تعلق می‌گیرد.
۱.۵	۴. تناسب طرح جلد با موضوع کتاب	۶	۴. ارتباط با تخصص و حوزه آموزشی یا پژوهشی صاحب اثر
۳	۵. دقت در تنظیم منابع درون و پایان‌متنی بر اساس استانداردهای موجود در رشته	۶	۵. اعتبار علمی (میزان اقبال از اثر در جامعه علمی)
۳	۶. دارا بودن نمایه (ایندکس) موضوعی (فارسی به انگلیسی، انگلیسی به فارسی)	۷	۶. نوآوری و بداعت در پرداخت به موضوع، خلق ایده یا دیدگاه جدید یا ارائه نظریه جدید
۲.۵	۷. صفحه‌آرایی مناسب و چیدمان مناسب عناصر غیرمتنی (اعم از اشکال، نمودارها، جداول، فرمول‌ها و..)	۵	۷. تسلط پدیدآور بر موضوع و جامعیت مباحث (قوت استدلال در پرورندگان مطالب با توجه به هدف از نگارش کتاب)
۲.۵	۸. کیفیت چاپ و صحافی	۴	۸. شیوایی اثر، سهولت در درک متن و یکدست بودن اصطلاحات علمی
		۴	۹. میزان ارجاع به یافته‌های پژوهشی که صاحب اثر نقش کلیدی در هدایت آن داشته است
		۴	۱۰. استناد به منابع بومی به‌ویژه پژوهش‌های داخلی
		۴	۱۱. تناسب عنوان کتاب و عناوین فصول با مطالب و موضوعات مطرح‌شده
		۴	۱۲. رعایت امانت در ذکر منابع و رعایت اخلاق علمی در خلق اثر
		۴	۱۳. به‌روزی بودن و نزدیک بودن منابع و مأخذ به زمان انتشار (مگر توجیهی برای کاربرد منابع قدیمی باشد).
		۳	۱۴. کیفیت نمایه موضوعی و واژه‌نامه‌ها (واژگان اصلی، مفاهیم، نام‌ها، مکان‌ها)
		۳	۱۵. به‌کارگیری روش‌های تصویری برای عینیت‌سازی مفاهیم (شامل تصاویر، نمودارها، جداول و..) {این مؤلفه منوط به ماهیت اثر قابل حذف است}
		۳	۱۶. صحت و دقت در معادل‌یابی اصطلاحات بیگانه و یکسان‌سازی در سراسر متن
۲۰	مجموع امتیازها	۸۰	مجموع امتیازها

۴-۵: آثار ترجمه در بخش استانداردهای محتوایی و شکلی به شرح جدول زیر امتیازدهی می‌شوند.

امتیاز	استانداردهای شکلی	امتیاز	استانداردهای محتوایی
۳	۱. مناسب بودن فهرست تنظیم موضوعی اثر	۱۲	۱. میزان تأثیر موضوع کتاب در رفع نیاز علمی و فناوری کشور
۳	۲. سازگاری با اصول نگارش منطبق بر موازین، علمی، فنی و ادبی	۸	۲. نوع کتاب اعم از مرجع، درسی و کمک‌درسی (میزان تطبیق با سرفصل دروس دانشگاه)
۱.۵	۳. طبقه‌بندی مناسب مطالب کتاب	۹	۳. ناشر معتبر در سطوح مختلف که بالاترین امتیاز متعلق به کتاب منتشرشده نشر دانشگاه الزهراء (س) تعلق می‌گیرد.
۱.۵	۴. تناسب طرح جلد با موضوع کتاب	۶	۴. ارتباط با حوزه تخصص پژوهش و آموزشی مترجم
۳	۵. دقت در تنظیم منابع درون و پایان‌متنی بر اساس استانداردهای موجود در رشته	۷	۵. اعتبار منبع اصلی (از نظر اقبال جامعه علمی) و انتشارات آن
۳	۶. دارا بودن نمایه (ایندکس) موضوعی (فارسی به انگلیسی، انگلیسی به فارسی)	۸	۶. نبودن موضوع اثر و ترجمه آخرین چاپ/ویرایش (در زمان ترجمه)
۲.۵	۷. صفحه‌آرایی مناسب و چیدمان مناسب عناصر غیرمتنی (اعم از اشکال، نمودارها، جداول، فرمول‌ها و..)	۸	۷. حفظ امانت‌داری و دقت در ترجمه (ترجمه حواشی، ضامم و..)
۲.۵	۸. کیفیت چاپ و صحافی	۶	۸. رعایت در ترجمه نمایه موضوعی و واژه‌نامه‌ها (واژگان اصلی، مفاهیم، نام‌ها، مکان‌ها)
		۱۰	۹. شیوایی و سهولت در درک متن به واسطه نحوه ترجمه
		۶	۱۰. معادل‌یابی اصطلاحات تخصصی و رعایت هماهنگی و یکنواختی در آن
۲۰	مجموع امتیازها	۸۰	مجموع امتیازها

ماده ۶: ارزیابی

آثار دریافتی در دو سطح برگزیده و شایسته تقدیر انتخاب و در هفته پژوهش مورد تقدیر و تشویق قرار می‌گیرند.

اثر برگزیده: کتابی است که مطابق با استانداردهای تعریف‌شده در هردو بخش تألیف، تصنیف و تصحیح/ترجمه از مجموع ۱۰۰ امتیاز، نمره ۹۰-۱۰۰ را کسب کرده باشد.

اثر شایسته تقدیر: کتابی است که مطابق با استانداردهای تعریف‌شده در هردو بخش تألیف، تصنیف، تصحیح/ترجمه از مجموع ۱۰۰ امتیاز، نمره ۸۰-۹۰ را کسب کرده باشد.

تبصره ۲: کتب تدوین و گردآوری، مستخرج از رساله و مجموعه مقالات وارد فرایند ارزیابی نمی‌شوند.

تبصره ۳: کتب تألیف-ترجمه در دسته کتاب‌های ترجمه مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

تبصره ۴: هر اثر فقط می‌تواند در یک دوره برگزاری جشنواره انتخاب کتاب سال شرکت کند.

تبصره ۵: کتب منتشرشده در انتشارات بین‌المللی، طبق شیوه‌نامه تشویق فعالیت‌های پژوهشی بین‌المللی ارزیابی می‌شوند.

ماده ۷: اصلاح شیوه‌نامه

هرگونه تغییر در مفاد این شیوه‌نامه، به معاونت پیشنهاد و موضوع در کمیته جایزه کتاب سال دانشگاه مطرح می‌شود که در صورت موافقت، جهت بررسی به شورای انتشارات و هیئت رئیسه دانشگاه ارسال خواهد شد و در صورت تصویب در مراجع یادشده، به صورت الحاقیه به این شیوه‌نامه اضافه خواهد شد.

ماده ۸: تفسیر و نظارت

شرح موارد مسکوت و تفسیر مفاد این شیوه‌نامه بر عهده معاونت است.

ماده ۹: تصویب و اجرا

این شیوه‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۹ ماده و ۵ تبصره، در جلسه ۱۴۵ شورای انتشارات دانشگاه، مورخ ۹۹/۰۷/۰۸ و در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۲۹ هیئت رئیسه دانشگاه به تصویب رسید و از ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ لازم‌الاجراست، بدین ترتیب که در سال اول، کتب دو سال گذشته و از سال‌های بعد کتب همان سال ارزیابی، انتخاب و تشویق می‌شوند.